

L ó r i n c z e Lajos

Magyartanítás külföldön - magyaroknak

Nyelvtanítási munkám abban különbözik az Önökétől, hogy én más közegben dolgozom. Nem oroszul, franciául vagy angolul beszélőket próbáltam s próbálok megnyerni a magyar nyelv ügyének, hanem magyarul beszélőket. Amerikai utam során elsősorban őket kerestem fel, s beszéltem velük.

De kérdésük, problémájuk tulajdonképpen mindig azonos az Önökével. Mindig ezt kérdezték: Hogyan tanulhatnám meg a magyar nyelvet? Hogyan ismerhetném, használhatnám még jobban, ha már jól tudok magyarul? Hogyan tudnék lépést tartani a magyar nyelv fejlődésével?

Ezzel a kérdéssel most főleg mint a Magyarok Világszövetsége elnökségének tagja foglalkozom, mivel a Világszövetségnek ez ma a legfontosabb problémája. A határainkon kívül élő nem magyar állampolgár magyarok, akik még magyaroknak tartják magukat, szeretnék a kapcsolatot tartani Magyarországgal, a magyar kultúrával. Az a vágyuk, hogy gyerekeik a magyar nyelv ismeretében nőjenek fel, vagy pedig ha már nem tudják a nyelvet, újra megtanulják azt. Állandó kérdésük, melyik az a leghatásosabb módszer, amellyel nyelvünket meg tudják tanulni?

Mivel gondunk hasonló az Önökéhez, a konferencia jelentőségét abban látom, hogy tapasztalatait a Magyarok Világszövetsége munkájában is fel tudjuk használni. Önöknek sem lehet arra a kérdésre: Hogyan tanítsak? - egyértelműen felelni. A mi munkánkban azonban még szívesebb a tabló.

Még olyan szempontból is lényeges a tanulóknak a különbözősége, hogy valamikor magyar közegben voltak-e, jelenleg is ott vannak-e, hogy hallottak-e valamikor magyar szót, esetleg sohasem hallottak magyarul beszélni. Mindezek számára más és más az a módszer, amellyel eredményt lehet elérni. Nem beszélve ar-

ról, hogy egészen másképp tud tanítani az az ember, aki itthon tanár volt, mint az, aki lelkész vagy más foglalkozású, és szíve ösztönzésére, szabad idejében a magyar nyelv tanítására vállalkozott. Ezért hát mindegyik más és más jellegű tankönyvet, segédeszközt igényel.

Tudomásom szerint még a külföldi egyetemeken folyó magyar nyelvoktatásnak sincs tankönyve, valószínű tehát, hogy ott is ahány ember, annyiféleképpen, annyiféle módon, módszerrel tanít.

Ebből következik, hogy céltudatosabban, módszeresebben kellene arra törekednünk, hogy azt a sok jó tapasztalatot, amelyet Önök a nyelvtanításban, a módszerben eddig megszereztek, valahogy közkinccsé tegyék. Azt kellene megszervezni, hogy ki-ki írja meg, dolgozza ki, milyen anyagból, könyvből, jegyzetből tanított, milyen módszerrel, milyen eredménnyel. Ebből igen jól használható anyag állna össze, amelyből különböző típusú és különböző célú könyveket lehetne szerkeszteni, s ezt természetesen tovább lehetne fejleszteni.

Ezzel tehát nemcsak a saját nyelvoktatási munkájukat tennék sikeresebbé, hanem egy, az eddiginél még szélesebb körű, célú, kulturális feladatot is támogatnának. Ilyenformán az 1973-ra tervezett anyanyelvi konferencián sokkal eredményesebben tárgyalhatnánk meg a további lépéseket.